

Κατανοώντας τις συγκρούσεις

Βασικό μήνυμα

Η κατανόηση του ρόλου που διαδραματίζουν οι συγκρούσεις στην εκδήλωση της βίας και της ριζοσπαστικοποίησης καθώς και η κατανόηση των δεξιοτήτων που χρειάζονται για τη διαχείριση και επίλυση των συγκρούσεων, μέσω μη βίαιων μέσων, είναι σημαντική κατά την ανάπτυξη στρατηγικών παρέμβασης για ομάδες και άτομα που έχουν ριζοσπαστικοποιηθεί. Είναι σημαντικό αυτά τα άτομα να μάθουν ότι οι συγκρούσεις μπορούν να επιλυθούν με μη βίαια μέσα, οι τεταμένες σχέσεις να μπορούν να διορθωθούν με ειρηνικό τρόπο, ο σεβασμός και η αξιοπρέπεια να αποκατασταθούν χωρίς προσφυγή στη βία καθώς και ότι υπάρχει αξία στην διαφορετικότητα και τις πολιτισμικές διαφορές. Αυτά είναι τα βασικά μηνύματα που επισημαίνονται σε αυτή την άσκηση.

Λέξεις-κλειδιά: κατανόηση συγκρούσεων, επίλυση συγκρούσεων, συνέπειες συγκρούσεων, συγκρούσεις και βία.

Περίληψη:

Σε αυτήν την άσκηση οι συμμετέχοντες θα εξετάσουν την κατανόησή τους για τις συγκρούσεις και θα χρησιμοποιήσουν τη δική τους εμπειρία για να διερευνήσουν πώς μπορούν να αποκατασταθούν οι ειρηνικές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων, υπογραμμίζοντας τη σημασία του διαλόγου, του σεβασμού προς την ακρόαση και της αξίας της διαφορετικότητας.

Κατηγορία	Μέγεθος ομάδας	Ηλικία ομάδας	Διάρκεια
• Πρόληψη • Παρέμβαση	• μεσαία ομάδα • μεγάλη ομάδα	• 12 - 15 • 16 - 19 • 20 - 24	• 1 ώρα

Στόχοι

- Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να διευκρινίσουν και να αξιολογήσουν τις δικές τους δεξιότητες για την αντιμετώπιση εχθρικών ή δύσκολων καταστάσεων
- Να διερευνήσει τη σχέση μεταξύ συγκρούσεων και βίας και να ξεκινήσει μια ευρεία συζήτηση σχετικά με το πώς αυτά τα ζητήματα επηρεάζουν την παγκόσμια κοινότητα
- Οι συμμετέχοντες καλούνται να αναλογιστούν τις συνέπειες των συγκρούσεων και πόσο καταστροφικές μπορεί να είναι τόσο για τους επιτιθέμενους όσο και για τα θύματα

Ομάδα-στόχος

Κατάλληλη άσκηση για χρήση με διαφορετικούς τύπους ομάδων. Είναι ανεξάρτητη φύλλου.

Περιγραφή

Βήμα 1:

Ο συντονιστής ζητά από την ομάδα να πει ότι ξεπηδά στο μυαλό τους όταν ακούν τον όρο «σύγκρουση». Δώστε μερικά λεπτά για να γίνει μία μικρή συζήτηση και ανταλλάξουν ορισμένες λέξεις και θέματα.

Βήμα 2:

Ο συντονιστής δίνει μια σύντομη επισκόπηση των ζητημάτων που σχετίζονται με τη σύγκρουση, καλύπτοντας το τι είναι η σύγκρουση, μερικά βασικά αίτια και τις στρατηγικές που υιοθετούν οι άνθρωποι για να αντιμετωπίσουν αυτές τις δύσκολες καταστάσεις.

Τι είναι η σύγκρουση;

Οι συγκρούσεις συμβαίνουν όταν τα άτομα ή οι ομάδες δεν αποκτούν αυτό που χρειάζονται ή επιζητούν και αναζητούν το δικό τους συμφέρον. Μερικές φορές το άτομο δεν γνωρίζει την ανάγκη και ενεργεί ασυνείδητα. Άλλες φορές, το άτομο έχει πλήρη επίγνωση του τι θέλει και εργάζεται ενεργά για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Ποιες είναι οι αιτίες των συγκρούσεων;

Οι διαφορές στις οποίες μπορεί να βασιστεί η σύγκρουση προέρχονται από διάφορους παράγοντες ...

1. Γεγονότα ... Πώς τα πράγματα πήραν κάποιο συγκεκριμένο δρόμο (ποιος έκανε τι σε ποιον, πότε και πώς)
2. Ανάγκες ... Τι πιστεύουν οι άνθρωποι ότι χρειάζονται στη ζωή τους για να αισθάνονται ασφαλείς και ότι τους σέβονται; (Υλικά πράγματα, ταυτότητα για να αισθάνεται περήφανος, αίσθηση ίσης μεταχείρισης, έλεγχος της ζωής τους)
3. Αξίες ... Οι πεποιθήσεις των ανθρώπων για το πώς πρέπει να είναι τα πράγματα; (Ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατικές αξίες, ισότητα φυλής, θρησκείας και φύλου και συμμετοχή στην κοινωνία των πολιτών)

Η σύγκρουση είναι εποικοδομητική όταν ...

- Δίνει λύσεις σε προβλήματα και ζητήματα
- Προκαλεί αυθεντική επικοινωνία
- Βοηθά στην απελευθέρωση του συναισθήματος, του άγχους και της αγωνίας
- Δημιουργεί συνεργασία μεταξύ των ανθρώπων, βοηθώντας τα άτομα να αναπτύξουν κατανόηση και διαπροσωπικές δεξιότητες

Η σύγκρουση είναι καταστροφική όταν ....

- Απομακρύνει την προσοχή από άλλα σημαντικά ζητήματα
- Υπονομεύει το ηθικό ή την αυτοεκτίμηση
- Πολώνει τους ανθρώπους και τις ομάδες
- Οδηγεί σε ανεύθυνη και επιβλαβή συμπεριφορά

Βήμα 3:

Ο συντονιστής ζητά στη συνέχεια να αναλογιστούν (ο καθένας μόνος του) μια κατάσταση σύγκρουσης στην οποία βρέθηκαν. Να εστιάσουν σε τρία ερωτήματα ...

1. Τι συνέβη;
2. Ποια ήταν η απάντησή τους;

3. Εάν είχε αποτέλεσμα για αυτούς;

Βήμα 4:

Προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν το παράδειγμά τους με ένα συνεργάτη και να συζητήσουν το τι θα μπορούσαν να κάνουν διαφορετικά. Να πάρουν αντικειμενική ανατροφοδότηση και σχολιασμό από το συνεργάτη τους σχετικά με εναλλακτικές λύσεις που θα μπορούσαν να υιοθετήσουν.

Βήμα 5:

Ο συντονιστής λαμβάνει την ανατροφοδότηση από τα ζεύγη και τη χρησιμοποιεί για να οδηγήσει την ομάδα σε μια συζήτηση σχετικά με τις πολλές διαφορετικές προσεγγίσεις που υπάρχουν για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων.

Ο συντονιστής δίνει μια σύντομη εισήγηση για ...

Οι τέσσερις διαφορετικοί τύποι στρατηγικών επίλυσης συγκρούσεων

1. Αποφυγή - Αποτρέπει την εμφάνιση της σύγκρουσης
2. Εκτόνωση - «ψύξη» των συναισθημάτων
3. Συγκράτηση - διατήρηση σφιχτού ελέγχου σε ότι εμφανίζεται
4. Αντιμετώπιση - Ανάδειξη όλων των θεμάτων ανοικτά

Ομαδική συζήτηση

- Στις δικές περιπτώσεις συγκρούσεων ποια από τα παραπάνω επιστρατεύσατε;
- Υπάρχουν φορές που και οι τέσσερις προσεγγίσεις φαίνεται να είναι κατάλληλες; Σε τι είδους καταστάσεις;

Βήμα 6:

Ο συντονιστής συνεχίζει με μερικές θεωρίες σχετικά με τα ακόλουθα:

Ατομικά στυλ για την αντιμετώπιση συγκρούσεων

Προσδιορίζονται πέντε στυλ με κάθε ένα να αντιπροσωπεύει διαφορετικούς βαθμούς αποφασιστικότητας (ο βαθμός στον οποίο τα άτομα προσπαθούν να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες) και συνεταιριστικότητας (ο βαθμός στον οποίο οι ανάγκες άλλων λαμβάνονται υπόψη και καλύπτονται) κατά τη σύγκρουση.

Ανταγωνιστές

Επιδιώκουν τα δικά τους συμφέροντα εις βάρος του άλλου προσώπου. Αυτή η προσέγγιση νίκης / ήττας βασίζεται συχνά στη χρήση της ισχύος για εκφοβισμό ή εξαναγκασμό ανθρώπων.

Υποχωρητικοί

Παραμελούν τα δικά τους συμφέροντα για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και τις ανησυχίες του άλλου. Να ενδίδει κανείς στο άλλο μέρος και να μην προστατεύει τα δικαιώματά του είναι ένα χαρακτηριστικό ενός τέτοιου ατόμου.

Αποφεύγοντες

Δεν αντιμετωπίζει τις συγκρούσεις. Αποχωρούν από τις καταστάσεις σύγκρουσης ή αναβάλλουν τη σύγκρουση επ' αόριστον ή μέσω ελιγμού γύρω από θέματα για την αποφυγή της σύγκρουσης. Δεν επιδιώκουν τα συμφέροντά τους ή τα συμφέροντα του άλλου μέρους.

Συμβιβαστές

Διερευνούν το ζήτημα της σύγκρουσης και αναζητούν ένα κοινό, μέσο, έδαφος, όπως το διαχωρισμό των διαφορών. Ενδιαφέρονται για αμοιβαία συμφωνηθέντες λύσεις.

Συνεργάτες

Προσπαθούν να βρουν λύσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και των δύο μερών όσο το δυνατόν πληρέστερα. Αντιμετωπίζουν τους ανθρώπους σε θέματα επιζητώντας επίλυση. Αυτό περιγράφεται ως μια προσέγγιση σύγκρουσης τύπου win / win.

Βήμα 7:

Ομαδική συζήτηση

Αναγνωρίζετε τον εαυτό σας σε κάποια από αυτά; Πιστεύετε ότι υπάρχουν άλλα στυλ εκτός από αυτά που αναφέρονται εδώ;

Βήμα 8:

Ο συντονιστής λέει στην ομάδα ότι κινείται τώρα από την προσωπική θέση στην παγκόσμια θέση και ζητά από τους συμμετέχοντες να σχολιάσουν πώς ομάδες διαφορετικών συμφερόντων (σε επίπεδο πολιτιστικό, θρησκευτικό κλπ.) αντιμετωπίζουν τις συγκρούσεις και πώς σχετίζεται η ριζοσπαστικοποίηση με τους τρόπους αντιμετώπισης;

Απαιτούμενα υλικά

Συνοπτικό ενημερωτικό φύλλο που καλύπτει μερικά βασικά χαρακτηριστικά της σύγκρουσης (βασικές αιτίες, στρατηγικές κ.λπ.)

Μεθοδολογία

Καταιγισμός ιδεών (Brainstorming), Παρουσίαση θεωρίας, Ανάλυση περιπτώσεων μελέτης, Εργασία σε ζεύγη, Συζήτηση σε επίπεδο μεγάλης ομάδας

Συμβουλές για τον εκπαιδευτή

Η δραστηριότητα αποτελεί μία καλή ευκαιρία για εστίαση στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι υιοθετούν διαφορετικούς τύπους προσεγγίσεων όταν αντιμετωπίζουν συγκρούσεις, δίνοντας έμφαση στη συμπεριφορά και όχι στο άτομο. Έτσι, ο συντονιστής μπορεί να αντιμετωπίσει το θέμα της «κακής» συμπεριφοράς χωρίς να προσωποποιήσει τα πράγματα.

Πηγές / βιβλιογραφία

Πρωτογενές υλικό που αναπτύχθηκε για τους σκοπούς του έργου YCARE.

CC - Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Κατανοώντας τις συγκρούσεις. Ανακτήθηκε την Παρασκευή, 10 Ιουλίου 2026 από <https://toolbox.ycare.eu/courses/YCARE413/>

<https://www.ycare.eu>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας ιστοσελίδας δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντανακλά τις απόψεις μόνον των δημιουργών, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ουδεμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται σε αυτό